

Raadsvoorstel

Onderwerp	uitgangspuntennota 2027 GGD NOG	Behandelaar:	Regiocoördinator IZA-GALA
Datum	9 december 2025		
Portefeuillehouder	J.W. Simonse	Zaaknummer:	512939
		Bijlagen	4

Korte beschrijving voorstel:

Volgens de gemeenschappelijke regeling GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) zijn de raden bevoegd een zienswijze in te dienen op de uitgangspuntennota voor de programmabegroting. In dit voorstel betreft het de uitgangspuntennota voor de programmabegroting 2027 van de GGD NOG. De GGD NOG verzoekt de raden om de zienswijzen voor 1 maart 2026 in te dienen. In dit raadsvoorstel wordt een conceptbrief gevoegd waarin de raad aangeeft een zienswijze in te dienen.

Te nemen besluit:

1. Een zienswijze op de uitgangspuntennota 2027 GGD NOG in te dienen.
2. Het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG met bijgevoegde brief te informeren.

Inleiding

De GGD Noord- en Oost-Gelderland (NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten in Gelderland, waaronder de gemeente Elburg. Op 28 november jl. heeft u de uitgangspuntennota 2027 van de GGD NOG ontvangen. Het Dagelijks Bestuur van GGD NOG verzoekt de raden van de deelnemende gemeenten om voor 1 maart a.s. hun zienswijze op de uitgangspuntennota 2027 GGD NOG toe te zenden.

Toelichting

Het college kan zich vinden in de uitgangspuntennota 2027 van de GGD NOG. De GGD sluit aan bij de recente ontwikkelingen, zowel landelijk, (sub)regionaal als lokaal. Er zijn nog veel onzekerheden. Als er in de loop van de komende maanden meer duidelijkheid komt op bepaalde punten, neemt de GGD NOG dit mee in de programmabegroting 2027.

We zijn ambtelijk en bestuurlijk nog steeds met de GGD in gesprek over de mogelijkheden voor uitvoering ervan op subregionaal (Noord-Veluwe) en lokaal niveau. De omslag in werken bij de GGD om zich meer subregionaal en lokaal te richten, vraagt een omslag in werken en dat vraagt tijd. Ook vraagt het een afweging in hoeverre subregionaal en lokaal uitvoeren zich verhoudt tot een efficiënte uitvoering door de GGD voor alle 22 gemeenten. In de uitgangspuntennota staan geen punten die strijdig zijn met ons lokale beleid.

De indexering voor 2027 is 4,11% en in overeenstemming met de door het AB GGD besloten wijze van indexering. Gezien de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren, is het van belang dat de GGD NOG meebeweegt met de (financiële) ruimte van gemeenten. In het AB GGD NOG van november jl. is daarover opnieuw gesproken en er is besloten daarvoor een werkgroep in te stellen.

Beoogd effect

Met dit voorstel willen we bereiken dat de raad een standpunt inneemt over de Uitgangspuntennota 2027 van de GGD NOG over de algemene, beleidsmatige en financiële kaders voor 2027.

Argumenten

1.1 De raad is bevoegd een zienswijze in te dienen.

De GGD is één van de uitvoerende partijen die wettelijke taken binnen de Wet Publieke Gezondheid (WPG) namens de gemeente uitvoert. De raad is binnen de Gemeenschappelijke Regeling (GR) aangewezen als partij die wensen, bedenkingen en zienswijzen kan indienen op de uitgangspuntennota. De beschreven uitgangspunten en de van de raden ontvangen zienswijzen worden betrokken bij het opstellen van de concept-Programmabegroting 2027. Het algemeen bestuur van de GGD NOG bespreekt het concept-Programmabegroting 2027 in zijn vergadering van april 2026. Daarna ontvangen de raden de concept-Programmabegroting 2027 en zij kunnen ook hierover een zienswijze indienen. Het algemeen bestuur stelt de Programmabegroting 2027 vast in september 2026.

1.2 De GGD voert landelijke wetgeving uit.

De GGD voert voor de gemeente Elburg de wettelijke taken uit op het gebied van de Wet Publieke Gezondheid, de Wet Kinderopvang, de Wet Veiligheidsregio's, de Wmo en de Jeugdwet (Jeugdgezondheidszorg).

1.3 De uitgangspuntennota 2027 sluit aan bij de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen, niet bij de Bestuursagenda.

De GGD geeft in de uitgangspuntennota aan dat zij aansluit bij de recente ontwikkelingen, zowel landelijk, (sub)regionaal als lokaal. Voor 2027 dient de huidige Bestuursagenda 2023-2027 nog als basis voor de uitgangspuntennota. De GGD heeft in de uitgangspuntennota de link met de Bestuursagenda 2023-2027 onvoldoende gelegd. In het AB GGD NOG is daarover het gesprek gevoerd. Afgesproken is dat de GGD de komende jaren in de uitgangspuntennota aan zal sluiten op de nog op te stellen Bestuursagenda 2028-2031.

U heeft in eerdere zienswijzen ook aangegeven behoefte te hebben aan meer duidelijkheid over welke taken de GGD voor het GALA¹ en IZA² vanuit de inwonerbijdrage uitvoert en welke vanuit eventuele plustaken of extra opdrachten. U heeft nog steeds niet het gewenste inzicht. Het is daarom van belang dat de GGD in de nieuwe raadsperiode en bij het maken van de afspraken over het GALA, IZA en onlangs afgesloten AZWA³ meer duidelijkheid geeft.

De komende jaren bieden kansen om de inzet op publieke gezondheid te versterken. Het landelijk afgesloten Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) moet in 2026 en 2027 verder worden geconcretiseerd. De gemeenten zullen hierover met de GGD kijken op welke wijze de GGD de gemeenten kan helpen bij de uitvoering van de akkoorden.

1.4 De GGD zoekt – samen met gemeenten – naar bezuinigingsopties vanaf 2028.

In uw eerder ingediende zienswijze heeft u er al op aangedrongen om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage. U heeft opgeroepen om kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de benodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten. De GGD heeft in 2025 naar bezuinigingsmogelijkheden gekeken. Het AB GGD heeft om verschillende redenen (o.a. uitstel ravijnjaar gemeenten) besloten om in 2026 niet te bezuinigen op de GGD NOG. Het AB GGD heeft onlangs besloten om met gemeenten in gesprek te blijven en - afhankelijk van regionale en landelijke ontwikkelingen – te onderzoeken of bezuinigen op de GGD voor de jaren 2028 en verder mogelijk en wenselijk is.

1.5 Het is van belang dat de GGD meewerkt aan het instellen van een raadsadviescommissie.

In uw eerder ingediende zienswijzen heeft u gewezen op het belang van het instellen van een raadsadviescommissie. U heeft de GGD verzocht om dit proactief op te pakken. De GGD heeft in haar reactie op de zienswijzen van de programmabegroting 2026 aangegeven graag mee te werken aan de vorming van een raadsadviescommissie. Uit de uitgangspuntennota 2027 blijkt dat de GGD dit nog niet heeft opgepakt en wil wachten op de evaluatie van de raadsadviescommissie van de VNOG in 2026. In het AB GGD NOG is door de AB leden van de Noord-Veluwsse gemeenten aangegeven dat verder uitstel

¹ Gezond en Actief Leven Akkoord

² Integraal Zorgakkoord

³ Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).

van de informele raadsadviescommissie GGD niet gewenst is. Gemeenteraden hebben in hun eerdere zienswijze gewezen op het belang van het instellen van een raadsadviescommissie. Het in een eerder stadium betrekken van gemeenteraden bij ontwikkelingen is belangrijk. Het AB GGD heeft besloten om zo snel als mogelijk te starten met het instellen van een raadsadviescommissie.

1.6 De ontwikkeling van indicatoren en de P&C cyclus is gestart.

In eerdere zienswijzen heeft u - maar ook veel andere gemeenten - opgeroepen om een concretiseringsslag te maken over de Bestuursagenda 2023-2027, IZA en GALA om vervolgens te komen tot SMART geformuleerde doelstellingen en passende indicatoren. De GGD is inmiddels samen met gemeenten bezig met de ontwikkeling van kengetallen en indicatoren. De gemeenteraden krijgen hiermee inzicht in de activiteiten en inzet van de GGD over producten en diensten die bijdragen aan de speerpunten uit de Bestuursagenda. Hierdoor kunnen gemeenteraden de voortgang en inzet van relevante activiteiten in de toekomst effectiever monitoren.

Daarnaast wordt binnen het project een proces ingericht voor de continue doorontwikkeling en monitoring van de kengetallen. De aansluiting van de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) wordt gezien als een belangrijke doorontwikkeling voor de toekomst.

1.7 De tussenevaluatie van de Bestuursagenda 2023-2027 wordt eind 2025/begin 2026 uitgevoerd.

Het was de bedoeling in het voorjaar 2025 de Bestuursagenda tegen het licht te houden. Dit is niet gebeurd. De evaluatie is verschoven naar eind 2025. In deze evaluatie wordt naast de Bestuursagenda ook 'GGD Robuust' en de samenwerking tussen gemeenten en de GGD meegenomen. De conclusies en aanbevelingen neemt de GGD mee richting het nieuwe Algemeen Bestuur en de nieuwe Bestuursagenda 2028-2031. Zoals u in uw eerdere zienswijze hebt aangegeven, blijft het lastig de huidige Bestuursagenda te evalueren omdat de speerpunten niet zijn geconcretiseerd en nog niet voorzien zijn van indicatoren. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de nieuwe Bestuursagenda.

1.8 De GGD staat de komende jaren voor grote uitdagingen.

De GGD staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Die worden in de uitgangspuntennota beschreven. Bijvoorbeeld de onzekerheid door dreigende crises, het onderzoek naar de toekomstbestendige JGZ en het onderzoek naar mogelijke besparingen.

2.1 Via de bijgevoegde brief wijst u het AB GGD op de al eerder ingediende en andere aandachtspunten.

Met de verwijzing in de brief op al eerder ingediende zienswijzen benadrukt u richting de GGD dat de door u eerdergenoemde aandachtspunten nog steeds belangrijk zijn.

Kanttekeningen

2.1 De eventuele effecten van belangrijke ontwikkelingen op de Programmabegroting 2027 GGD NOG zijn nu nog niet duidelijk

Diverse ontwikkelingen worden geschetst die naar verwachting van invloed zijn op de bedrijfsvoering van de GGD NOG. Het is nog niet bekend wat dit concreet gaat betekenen voor gemeenten en de GGD NOG en onduidelijk is of dit tijdig bekend is om in de concept Programmabegroting 2027 mee te kunnen nemen.

2.2 Het indexatiepercentage waarmee de GGD NOG rekent, is hoger dan waar de gemeente mee rekent.

De GGD hanteert een index van 4,11%. Deze index is gebaseerd op het besluit van het AB GGD over de wijze van indexering (verdeling: 70% loonkosten en 30% materiële kosten). Het AB GGD NOG heeft onlangs besloten de wijze van indexeren tegen het licht te houden.

2.3 De verhoging van de bijdrage aan de GGD NOG staat op gespannen voet met het 'Plan van aanpak Toekomstbestendig Elburg 2027-2030'.

Dit plan moet ruimte en richting geven aan keuzes die vanaf 2027 moeten leiden tot een sluitende Meerjaren Programma Begroting van de gemeente Elburg. Er zijn maatregelen nodig om in de toekomst, zonder structurele inzet van de algemene reserve en met concrete invulling van bezuinigingstaakstellingen, te komen tot een structureel sluitende begroting. Het is niet ondenkbaar dat de bijdrage aan de GGD NOG, in een uit te werken scenario, onderdeel van gesprek is.

Financiën

De GGD hanteert een indexpercentage van 4,11%. Het AB GGD heeft deze wijze van indexering vastgesteld in november 2019. De inwonerbijdrage voor de gemeente Elburg komt in 2027 neer op € 278.004 voor publieke gezondheidszorg (PG) en € 307.132 voor Jeugdgezondheidszorg (JGZ), in totaal € 585.136.

Communicatie/burgerparticipatie

-

Vervolg

Het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG via bijgevoegde brief (zie bijlage) informeren.

Bijlage(n)

1. Brief raden over uitgangspuntennota 2027 GGD NOG
2. Uitgangspuntennota 2027 GGD NOG
 - A. Raadsbesluit uitgangspuntennota 2027 GGD NOG
 - B. (Concept)brief zienswijze uitgangspuntennota 2027 GGD NOG

Elburg, 9 december 2025

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de secretaris,

ir. J.N. Rozendaal

Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma